

SÚDWEStKUST

Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer

Beheerjaar 2025

- **dooradering (natte)**
- **water**
- **klimaat**

boerennatuur

Dit document bevat de definitieve versie van de beheerpakketten die Collectief Súdwestkust vanaf 2025 in het ANLb kan gebruiken.

De gebruikte input komt van Boerennatuur en discussies met collectieven, waterschappen, provincie Fryslân, experts van leefgebieden, RVO en NVWA.

Rood = aanpassingen t.o.v. 2024.

Overzicht beheerpakketten en tarieven ANLb 2025

ANLb dooradering (natte)		3-12-2024
Nr	Naam pakket	vergoeding
5	Kruidenrijk grasland	per ha.
h	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.050
h.1	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	600
h.2	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.200
h.3	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	750
10	Natuurvriendelijke oever	per ha.
a	natuurvriendelijke oever	4.750
12	Duurzaam slootbeheer	per meter
a	baggeren met de baggerpomp	0,28
b	ecologisch slootschonen	0,50

ANLb water krw		3-12-2024
Nr	Naam pakket	vergoeding
5	Kruidenrijk grasland	per ha.
h	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.050
h.1	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	600
h.2	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.200
h.3	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	750
12	Duurzaam slootbeheer	per meter
a	baggeren met de baggerpomp	0,28
b	ecologisch slootschonen	0,50

ANLb klimaat		3-12-2024
Nr	Naam pakket	vergoeding
5	Kruidenrijk grasland	per ha.
h	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.050
h.1	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 1 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	600
h.2	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.200
h.3	kruidenrijke graslandrand 4m, tot 15 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	750
38	Water Bergen	per ha.
a	water Bergen	1.600
39	Bodemverbetering	per ha.
a	Bodemverbetering grasland met enkel ruige stalmest, behoud greppelland	700
a.1	Bodemverbetering grasland met enkel ruige stalmest	500
b	Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars	120
c	Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl stro & groenbemesters en onderwerken	500
d	Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars	120
43	Bloemenblok	per ha.
a	Bloemenblok	3.500
54	Hoogwaterpeil veenweide	per ha.
a	verhoging met 30 cm	200
b	verhoging met 40 cm	250

5h Kruidenrijk graslandrand

Beheereisen

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

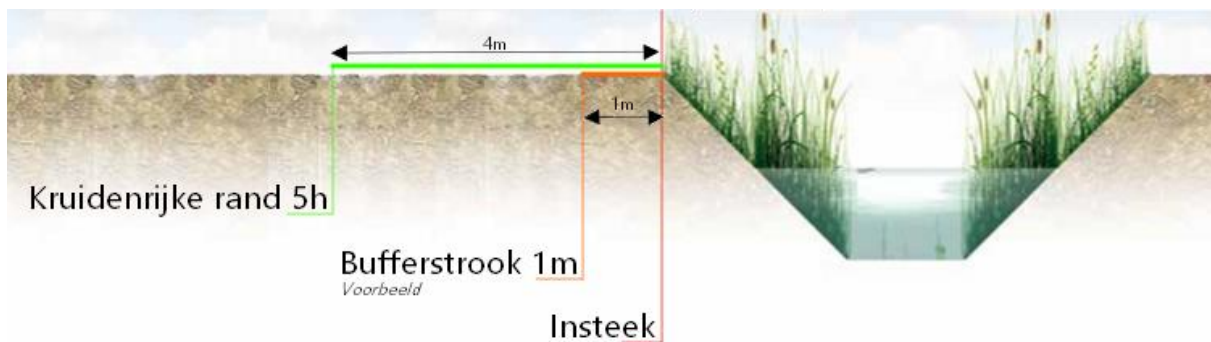
Aanvullende beheervoorwaarden

- De eerste snede van de beheereenheid mag na zonsondergang niet gemaaid worden.
- De beheereenheid is vanaf de insteek 4 meter breed langs de watergang.
- De beheereenheid wordt jaarrond niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- Maaien is niet toegestaan voor 1 juni c.q. 15 juni.
- Beweiding is altijd toegestaan.
- De beheereenheid mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Klepelen in de beheereenheid of het talud is niet toegestaan. Uitzondering hierop is het klepelen in het talud achter de draad als dit noodzakelijk is voor het verwijderen en kort houden van boom- en struikopslag.
- Slootvuil mag worden afgevoerd na 48 uur of op de rand worden gedeponeerd en verwerkt d.m.v. bijvoorbeeld een wallenfrees. Afvoeren of verwerken dient vóór 1 april te gebeuren.

Pakketten

	€ per ha.
h) kruidenrijke graslandrand 4 m, tot 1 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.050
h.1) kruidenrijke graslandrand 4 m, tot 1 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	600
h.2) kruidenrijke graslandrand 4 m, tot 15 juni (bufferstrook 0,5 en 1 m)	1.200
h.3) kruidenrijke graslandrand 4 m, tot 15 juni (bufferstrook 3 en 5 m)	750

- *Pakket 5h is de enige rand die Súdwestkust gebruikt en in meerdere leefgebieden ingezet kan worden.*
- *De rand wordt (deels) over de verplichte bufferstroken gelegd, vandaar dat er verschillende vergoedingen zijn.*

10 Natuurvriendelijke oever

Beheereisen

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid of van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond dan wel geschoond en gemaaid dan wel gemaaid.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.

Aanvullende beheervoorwaarden

- De natuurvriendelijke oever is minimaal 3 meter breed, (hellingshoek ca 1:3).
- De natuurvriendelijke oever grenst direct aan een sloot. Primaire watergangen, vaarten, poelen en meren zijn uitgesloten.
- Een natuurvriendelijke oever wordt gefaseerd gemaaid: ongeveer één derde blijft jaarlijks staan in blokken of sinusbeheer.
- Maaien mag alleen gebeuren in de periode tussen 1 augustus en 30 november.
- Het maaisel moet worden afgevoerd binnen een week na het maaien.
- Bemesting is niet toegestaan.
- De oppervlakte wordt niet beweid.

Adviezen

- Nieuw aangelegde natuurvriendelijke oevers hoeven de eerste jaren vaak minder gemaaid te worden, zodat de vegetatie zich goed kan ontwikkelen, voorkom wel de opslag van bomen zoals wilgen en elzen.
- Kleine blokken maaien leidt tot meer variatie
- Zie [factsheet](#) voor meer technische informatie

Pakketvarianten

10a Natuurvriendelijke oever

€ per ha.

4.750

12a Duurzaam slootbeheer (baggeren)

Beheereisen

- Jaarlijks is op minimaal 5% tot maximaal 75% van de eenheid of het leefgebied onder beheer geschoond waarbij de bagger vanuit het waterelement op aangrenzende landbouwgrond gespoten.

Aanvullende beheervoorwaarden

- De meest geschikte periode van baggeren is tussen **1 augustus** – 1 november.
- De sloot (het water) is minimaal 2 meter breed en loopt tijdens het baggeren niet droog.
- Er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn. Bij brede sloten (7-8 m) zijn twee voren toegestaan, anders één voor.
- Er komt geen bagger terecht in de slootkant.
- Er wordt gebaggerd in mozaïekvorm (bij voorkeur volgens slotenplan), dus niet alles in één jaar, maar ieder jaar een deel van de sloten.
- Baggeren gebeurt richting een open einde; of anders wordt zo'n 10 meter voor een dam gestopt.
- **Dit pakket is van toepassing op eigen sloten en niet op primaire watergangen van het waterschap.**

Adviezen

- Eens per 4 à 5 jaar in mozaïekvorm baggeren volgens een slotenplan.
- Bij voorkeur op verschillende tracés diverse baggerdieptes hanteren.
- Zie verder: [Factsheet](#)

Melden

- Uitgevoerd beheer m.b.t. baggeren melden bij het collectief binnen 7 dagen na uitvoering.

Pakketvarianten

12a Baggeren met de baggerpomp

€ per meter

0,28

12b Duurzaam slootbeheer (ecologisch slootschonen)

Beheereisen

- Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid of van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond en/of gemaaid.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.

Aanvullende beheervoorwaarden

- De meest geschikte periode van slootschonen is tussen **1 september** en 1 november
- Sloten worden gefaseerd geschoond volgens slotenplan. Dat betekent het ene jaar de ene kant, het andere jaar de andere kant.
- Het slootvuil wordt boven de insteek neergelegd, dit biedt slootdieren de gelegenheid terug te kruipen in de sloot.
- **Het slootvuil dient na 48 uur zo spoedig mogelijk te worden afgevoerd of worden gedeponeerd en verwerkt d.m.v. bijvoorbeeld een wallenfrees, maar uiterlijk vóór 1 april.**
- **Klepelen is niet toegestaan.** Uitzondering hierop is het klepelen in het talud achter de draad als dit noodzakelijk is voor het verwijderen en kort houden van boom- en struikopslag.
- **Dit pakket is van toepassing op eigen sloten en niet op primaire watergangen van het waterschap.**

Adviezen

- Bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigingsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel inclusief de wortels van waterplanten in de sloot niet beschadigd wordt.
- Geen Hemos gebruiken, vanwege de grote zuigkracht waarmee het slootleven wordt opgezogen en op het perceel geblazen.
- Het is van belang dat een deel van de slootvegetatie blijft staan. Dat betekent globaal dat sloten gedurende vier jaar met de korf geschoond worden boven de bodem, en vanaf één kant. Een smalle sloot wordt het vijfde jaar dieper geschoond met de korf, inclusief bagger. Een brede sloot kan in het vijfde jaar uitgediept worden met de baggerpomp.
- **Voor openheid gebied: Riet en ruigte in talud tot op maaiveldhoogte afknippen of maaien.**
- Zie verder: [Factsheet](#)

Melden

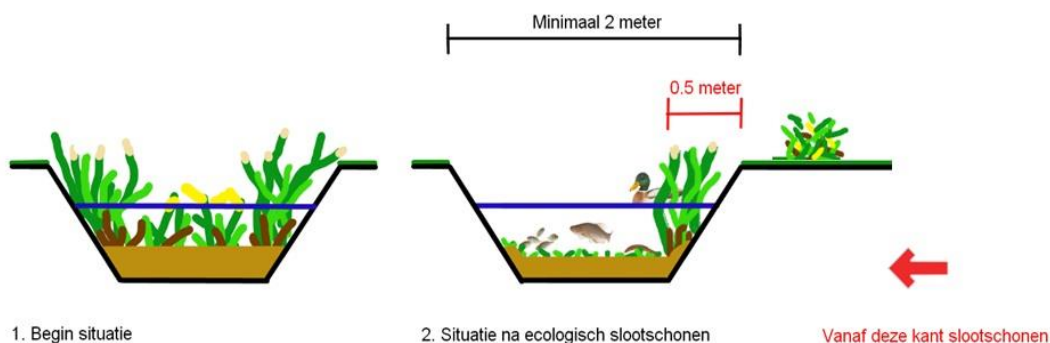
- Uitgevoerd beheer m.b.t. schonen melden bij het collectief binnen 7 dagen na uitvoering.

Pakketvarianten

12b Ecologisch slootschonen

€ per meter

0,50

38 Water bergen

Beheereisen

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Watergang heeft (via natuurlijke of kunstmatige voorziening) vrij toegang, na onderlopen wordt er schoongemaakt.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

Aanvullende beheervoorwaarden

- Indien de beheereenheid zich in een weidevogelcluster bevindt, dan geldt er een maai beperking tot 15 juni.
- Het perceel mag **niet worden bemest**, gescheurd, gefreesd en/of heringezaaid.
- Het maaisel wordt binnen een week na maaien afgevoerd.
- Onderhoud van waterlopen vindt plaats in de periode van 1 september tot 1 november. Bagger niet op het perceel deponeren en maaisel moet worden afgevoerd.
- De stuw of andersoortige inrichting is zodanig ingesteld dat overtollig water wordt vastgehouden en kan infiltreren en/of gedoseerd wordt afgevoerd.
- **Dit beheerpakket kan afgesloten worden in, met Provincie en Waterschap overeengekomen, gebieden binnen de categorieën Water en Klimaat.**

Adviezen

- Dit pakket kan optreden als ecologische val voor de modderkruiper. Wanneer deze soort aanwezig is houd dan een langere einddatum aan voor het water bergen.

Pakketvarianten

38a Water bergen

€ per ha.

1.600

Meldingen

- Uitgevoerd beheer (oppervlakte is na onderlopen schoongemaakt) melden binnen 7 kalenderdagen na het schoonmaken

39a Bodemverbetering op grasland - met enkel ruige stalmest

a, behoud van waardevol greppelland en kruidenrijke vegetatie

a1, behoud van kruidenrijke vegetatie

Beheereisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Het gewas wordt minimaal 1 keer per 2 jaar gemaaid en afgevoerd.
- **Vaste mest** is opgebracht
(vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembiologie uit [lijst a](#).

Aanvullende beheervoorwaarden

- Dit pakket kan je toepassen op grasland.
- Dit pakket kan alleen worden afgesloten binnen **de Categorieën Water en Klimaat**.
- **Bemesting is alleen toegestaan met vaste strorijke mest.** Volg de wettelijke uitrijperiodes.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 en maximaal 20 ton vaste mest per ha. uitgereden.
- De vaste mest wordt in één keer opgebracht.
- Indien deelnemer ook beheerpakketten A01 en/of A05 in Open Grasland heeft, dan dient de beschikbare vaste mest eerst op die percelen te worden aangebracht.
- Beweiding is toegestaan.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Er worden in de rustperiode van 1 april tot 15 juni geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd.
- *Pakket a*; Greppels zijn zichtbaar aanwezig en afstand tussen de greppels is maximaal 20 meter afstand van elkaar.

Pakketvarianten

	€ per ha.
39a Bodemverbetering grasland, behoud greppelland en kruidenrijke vegetatie	700
39a1 Bodemverbetering grasland, behoud kruidenrijke vegetatie	500

Meldingen

- Uitrijden van ruige mest wordt gemeld, binnen 3 dagen na uitrijden via:
www.mijnboerennatuur.nl

Opmerking

- Indien bij controle blijkt dat er een onacceptabele hoeveelheid afval mee is uitgereden kan het collectief een sanctie opleggen en/of het uitbetalen voor de vergoeding intrekken.

39 b-c-d Bodemverbetering op grasland en bouwland

Beheereisen

- **Pakket d:** Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- **Pakket b en d:** Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembio-logie uit [lijst b](#).
- **Pakket c:** Plantresten (a), [lijst a](#) conform 6 (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen.

Aanvullende beheervoorwaarden

- Volg de wettelijke uitrijperioden.
- Dit pakket kan alleen worden afgesloten binnen de **Categorieën Water en Klimaat**.
- Volg [de lijsten* van toegestane meststoffen en bodemverbeteraars](#) zoals opgenomen in bijlage 4 bij de SVNL
- Op de oppervlakte wordt ten minste 5 ton en maximaal 15 ton per hectare uitgereden.
- **Pakket b:** Vaste mest en bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden direct ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).
- **Pakket c:** Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken na aanbrengen ondergewerkt.
- **Pakket c:** Enkel bodemverbeteraars **zonder dierlijke meststoffen** vallen onder dit pakket (bijvoorbeeld: compost, stro, e.a.)
- **Pakket d:** Vaste mest of bodemverbeteraars voor grasland worden in één keer opgebracht.

Adviezen

- **Het advies is om kruidenrijke graslandranden (5h) op de betreffende percelen toe te passen.**
- Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen passen niet in variant c, deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet (kan wel via variant b).
- Plantresten en bodemverbeteraars worden zo veel mogelijk van regionale plantenresten gemaakt. Bijvoorbeeld sloopmaaisel of bermmaaisel.
- Bokashi wordt momenteel vooral in pilots en experimenten gebruikt. Daarom nog niet duidelijk of die in dit pakket kan worden gebruikt.

Pakketvarianten

		€ per ha.
39b	Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars	120
39c	Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken	500
39d	Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars	120

Meldingen

- Uitrijden van ruige mest c.q. bodemverbeteraars of onderwerken gewasresten wordt gemeld, binnen 3 dagen na uitrijden via: www.mijnboerennatuur.nl

Opmerking

- Indien bij controle blijkt dat er een onacceptabele hoeveelheid afval mee is uitgereden kan het collectief een sanctie opleggen en/of het uitbetalen voor de vergoeding intrekken.

43 Bloemenblok

Introductie

Bloemenblokken bieden voedsel, veiligheid en voortplantingshabitat. Vogels vinden er veilige broedgelegenheden en voedsel voor kuikens. Kuikens van boerenlandvogels eten in de eerste twee weken van hun leven voornamelijk insecten. Dit eiwitrijke voedsel is essentieel voor de groei van kuikens. Daarnaast is er volop zaad te vinden in de herfst en winter en bladgroen aan het einde van de winter als de zaden op raken. Bovendien biedt de begroeiing dekking tegen predatoren en slechte weersomstandigheden. Diverse vogelsoorten kunnen van een bloemenblok profiteren. Ook vlinders, bijen en hommels profiteren van het grote aanbod van bloemen.

Afbakening

- Een bloemenblok is maximaal 1 hectare groot.
- Maximaal 1 hectare per deelnemer.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit ingezaaide kruiden of kruiden in combinatie met granen.

Aanvullende beheervoorwaarden

- Een bloemenblok ligt meerdere jaren op één plek.
- Bij aanleg in het voorjaar start de voorbereiding in maart-april met een vals zaaibed, om latere onkruidproblemen te voorkomen. Aanleg in het najaar is ook een optie.
- Het blok wordt ingezaaid met een speciaal samengesteld inheems mengsel.
- Er wordt gezaaid in een lage zaaidichtheid (7 kg/ha).
- Elk jaar wordt de helft van ieder bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid.
  - in het tweede jaar de eerste helft,
  - in het derde jaar de andere helft en
  - in het vierde jaar weer de eerste helft.
 Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Voor 1 juni staat er zo weer een gewas.
- Het bloemenblok wordt tot en met 31 december niet gemaaid of geklepeld; tenzij in het najaar aanleg voor het volgende jaar van toepassing is.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden open akkerland](#) bij agrarisch natuurbeheer.
- Bemesting van het bloemenblok is niet toegestaan.

Adviezen

- Er kan een kalkgift met het zaaien meegegeven worden.

Pakketvarianten

43a Bloemenblok

€ per ha.

3.500*

* Collectief Súdwestkust levert en betaald het zaaizaad. De hectare vergoeding is onder voorbehoud prijswijzigingen leveranciers.

Z.54 Hoog waterpeil veenweide

Beheereisen

- Waterpeil is x cm hoger dan aangegeven polderpeil. x cm boven zomer- dan wel winterpeil (volgens vergunning) (zie pakketvarianten).

Aanvullende beheervoorwaarden

- Er wordt een vergunning aangevraagd bij het Waterschap om het peil hoger te zetten in sloten. Opbrengstderiving in het aangrenzende perceel wordt vergoed o.b.v. de periode en het peilverschil.
- De oevers moeten stevig zijn (geen steile kanten, geen zwarte kanten en geen vertrapping).
- Opzetten van het waterpeil leidt niet tot de inlaat van extra water met een slechte waterkwaliteit (zout en/ of nutriënten).
- Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt ná de verhoging een peil t.o.v. het (gemiddelde) maaiveld van 20 of 30 centimeter op veengrond.
- Dit pakket kan **alleen in veenweidegebieden** worden afgesloten.
- In te zetten binnen **Categorie Water of Klimaat**

Adviezen

- Voor de bepaling van de door de peilverhoging beïnvloede oppervlakte (= oppervlakte waarop de beheervergoeding betrekking heeft en ingetekend in scan-gis) wordt de volgende methode geadviseerd:
  - vanuit de watergang waarin het peil is opgezet wordt aan weerszijden op de oever vanaf de waterlijn 25 meter het land in een effect verwacht.
  - Aan weerszijden van de sloot wordt een breedte van 25 meter ingetekend.

Pakketvarianten

		€ per ha.
54a	HWP veenweide, 30 cm boven zomerpeil, van 15 maart tot 1 september	200
54b	HWP veenweide, 40 cm boven zomerpeil, van 15 maart tot 1 september	250